

Sprawozdanie z realizacji zadania „Dofinansowanie działalności edukacyjnej „Zielonej Szkoły” w Schodnie w 2022 roku”.

Nr umowy: WFOŚ/D/723/8693/2021

Uczestnicy wszystkich zadań edukacyjnych Zielonej Szkoły w Schodnie zostali poinformowani o dofinansowaniu zadań ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Działanie 1. Organizacja edukacyjnych turnusów kilkudniowych z edukacji ekologicznej w Zielonej Szkole w Schodnie

Edukacyjne turnusy kilkudniowe były organizowane w Zielonej Szkole w Schodnie – odrestaurowanym obiekcie dawnej szkoły wiejskiej mieszczącej się w niewielkiej osadzie Schodno, otoczonej mozaikowym krajobrazem borów chrobotkowych, buczyn, torfowisk, zbiorników wodnych umożliwiającym przeprowadzenie szerokiej tematyki warsztatów przyrodniczych o charakterze terenowym. Podczas pobytu zorganizowane były 2 razy dziennie 3-godzinne warsztaty z edukacji ekologicznej, w przewadze terenowe, gdzie uczestnicy pod przewodnictwem przyrodnika podejmowali różne aktywności edukacyjne w terenie – brali udział w grach terenowych, badaniach, prowadzili doświadczenia, obserwacje, odbywali krajobrazowe wędrowki piesze i rowerowe. Czas pomiędzy zajęciami wypełniali gry integracyjne na boisku szkolnym i odkrywanie licznych pomocy edukacyjnych w jego obrębie. Prowadzone warsztaty były przygotowane i prowadzone przez doświadczonych edukatorów i aktywnych przyrodników działających m.in. w: PTOŚ „Salamandra, OTOŚ, Nadleśnictwo Lipusz i Kościerzyna, RDOŚ, Uniwersytet Gdański. Program był dostosowany do treści realizowanej w szkole – w danej grupie wiekowej, pogody, pory roku, na bazie wybranych przez uczestników tematów zajęć.

W 2022 zorganizowano **57 ekologicznych turnusów edukacyjnych** dla zorganizowanych grup dzieci i młodzieży z woj. pomorskiego, łącznie **1496 uczestników**, z czego 31 grup dzieci w wieku 12-15 lat, 7 grup ze szkół średnich, 19 grup dzieci w wieku 8-11 lat. W pobytach 5-10 dniowych uczestniczyło 548 uczestników, a w 2-3 dniowych pobytów 889 uczestników

Działanie 2. Organizacja warsztatów jednodniowych

Warsztaty jednodniowe miały charakter wycieczek autokarowych do Zielonej Szkoły w Schodnie, akcji edukacyjnych, lub odwiedzin przyrodników w szkołach powiatu kościerskiego.

- *Wycieczki autokarowe do Zielonej Szkoły w Schodnie* miały charakter wyłącznie terenowy, gdzie uczestnicy zwiedzili piękne i naturalne okolice w sercu Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego i na miejscu brały udział w 3- 6 godzinnym pobycie, gdzie uczestniczyli w 1 albo w dwóch 3-godzinnych warsztatach edukacyjnych. Podczas pobytu uczniowie mogli poznać ciekawostki przyrodnicze w ogrodzie Zielonej Szkoły korzystając z licznych pomocy edukacyjnych oraz wziąć udział w zorganizowanym dla nich ognisku. Wycieczki odbywały się w okresie kwiecień – wrzesień.
- *Przyrodnicze warsztaty tematyczne* w szkołach i przedszkolach – Zielona Szkoła w Schodnie zorganizowała warsztaty przyrodnicze dla zainteresowanych grup, w ich szkole, o tematyce wybranej przez grupę. Miały one charakter mieszany – prelekcja i wyjście w okolice szkoły na warsztaty terenowe. Warsztaty głównie odbywały się w okresie wczesnowiosennym, gdzie uczestnicy poznawali zjawiska związane z budzącą się do życia przyrodą.

- Akcje edukacyjne

Dzień Dziecka z przyrodą - w dniach 26.05 – 01.06 we współpracy ze lokalnymi szkołami podstawowymi ;czniowie poznawali możliwości rekreacji w terenie – gry terenowe, bieganie, jazdę na rowerach i piękno przyszkolnej przyrody Kaszub, podczas warsztatów: „Chwastowiska” „Jak powstaje papier?”, „Ptaki – fenomen świata zwierząt”, a potem wspólnie wykonali działanie na rzecz lokalnej przyrody według własnej inicjatywy.

Spacer Krajobrazowy „Krajobraz – doświadczam w pełni”

Podczas 12-kilometrowego pieszego rajdu uczestnicy uruchomili wszystkie zmysły, którymi postrzegamy krajobraz. Trasę skonfrontowaliśmy z opisem krajobrazu przedstawionym przez Lzydora Gulgowskiego – założyciela najstarszego Skansenu Etnograficznego w Polsce we Wdzydzach. Zwracaliśmy uwagę na rzadkie elementy w Polsce – jeziora ramienicowe, bory chrobotkowe, torfowiska wysokie. Przyrodnicze elementy przeplataliśmy historycznymi ciekawostkami nt. danego terenu – o wsi Wąglikowice, wędrówka śladami tajnej organizacji: Gryf Pomorski”.

Świąteczne warsztaty przyrodnicze

Warsztaty jednodniowe przeprowadzone dla 44 dzieci z Ukrainy, których gościliśmy w sobotni grudniowy dzień w Zielonej Szkole w Schodnie. Podczas pobytu uczestnicy brali udział w dwóch warsztatach: stacjonarnym – „Świąteczne ozdoby i opakowania prezentowe z recyklingu” i terenowym – ”Świąteczny spacer na azymut”.

Przeprowadzono **44 wydarzenia** jednodniowe w której uczestniczyło **1723 uczestników** ze szkół z powiatu kościerskiego z czego:

- 17 Wycieczek edukacyjnych do Zielonej Szkoły: 695 uczestników
- 15 warsztatów edukacyjnych w szkołach, łącznie 709 uczestników
- 3 akcjach edukacyjnych „Dzień Dziecka z przyrodą” i Dzień Krajobrazu”, w których uczestniczyło 319 uczestników

Działanie 3. Organizacja warsztatów i szkoleń dla dorosłych

- Szkolenia dla pracowników organizowane przez Pomorski Zespól Parków Krajobrazowych – w Zielonej Szkole odbyły się dwudniowe Warsztaty geomorfologiczne „*Na tropach łądolodu we Wdzydzkim Parku Krajobrazowym*”, 3-dniowe warsztaty fotograficzno-filmowe, 1-dniowe szkolenie na temat audytu krajobrazowego.
- Warsztaty rodzinne – *Piknik sołecki w Zielonej Szkole w Schodnie*. W dniu 11.06 w Zielonej Szkole w Schodnie mieszkańcy sołectwa Schodno mogli się spotkać na integracyjnych zabawach plenerowych, gdzie nie zabrakło edukacji przyrodniczej. Organizatorami byli: Gmina Dziemiany, Sołectwo Schodno i Zielona Szkoła. Uczestnicy mogli wziąć udział w warsztatach edukacyjnych w terenie, a także poznać przyrodę na stoiskach edukacyjnych, gdzie zaprezentowaliśmy różnorodność i rolę dzikich roślin rosnących na miedzach i polach uprawnych, poznać ich rolę użytkową i długą tradycję stosowania na Kaszubach poprzez poznawanie ich lokalnych, kaszubskich nazw.
- *Letnie spacerzy przyrodnicze* – warsztaty organizowane przez Wdzydzki Park Krajobrazowy, w okresie letnim, w najbardziej popularnych kurortach Wdzydzkiego PK, w które w tym roku włączyła się Zielona Szkoła w Schodnie. Przewodnikami w świecie przyrody, krajobrazu i historii okolic wsi Borsk, Schodno, Wąglikowice, byli pracownicy Zielonej Szkoły, a odbiorcami rodziny z dziećmi wypoczywający na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego.

We wszystkich wydarzeniach kierowanych do dorosłych wzięło udział **249 uczestników**.

- Odbyły się 3 warsztaty organizowane przez PZPK, w których wzięło udział 59 uczestników.
- W ekologiczno-kulturowym pikniku rodzinnym wzięły udział rodziny w łącznej liczbie ponad 120 uczestników.
- W „Letnich Spacerach Przyrodniczych” wzięło udział ok. 70 dorosłych i dzieci

Działanie 4. Organizacja Plenerowych Pikników Edukacyjnych

„**Wiosenne Warsztaty Przyrodnicze**” zorganizowany przez Zieloną Szkołę w Schodnie – tegoroczny piknik – ze względu na sytuację epidemiczną miał zmienioną formułę i został zorganizowany w szkołach w formie pięciu mini – pikników. Tegoroczny temat dotyczył „Wiosna w środowisku wodnym” – uczestnicy poznawali bezkręgowce wodne, a także świat płazów i gadów – z przyrodnikami. Skorzystano z powstałego w poprzednim roku autorskiego pakietu edukacyjnego „Kumate warsztaty”.

Na Pikniku „Czas na grzyby!”, zorganizowanym przez Wdzydzki Park Krajobrazowy i Zieloną Szkołę, tegoroczny temat przewodni to runo leśne w Borach Tucholskich, które w tym regionie jest wyjątkowo piękne, różnorodne i stanowi lokalne dziedzictwo i tradycję mieszkańców. Uczestnicy pikniku na warsztatach terenowych z wykorzystaniem klucza graficznego poznali porosty, mchy, paprocie, zioła, widłaki, krzewinki, wątrobowce, grzyby i wiele innych niezwykłych organizmów. Najmłodszy odkrywali bogactwo zwierząt i zależności związanych z tą tajemniczą, pełną zakamarków warstwą lasu. Zorganizowano stoiska edukacyjne: „Runo leśne na straży klimatu”, „Runo leśne – skarbnica gatunków chronionych”, prelekcje o dewastacji runa leśnego: „lasach w słoiku”, „Zielone Ściany”, niewłaściwego zbioru runa oraz gry edukacyjne: „wyścigi wiji”, „sieć troficzna lasu”. Partnerami w organizacji Pikniku były nadleśnictwa Lipusz i Kościerzyna, PT Mykologiczne, OEE w Szymbarku.

Piknik żeglarski we Wdzydzach Kiszewskich

Piknik żeglarski we Wdzydzach Kiszewskich to jedno z działań realizowanych w ramach Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej. Po raz pierwszy miał on rangę imprezy wojewódzkiej, na której pojawili się młodzi żeglarze z całego województwa pomorskiego. Drużyny z poszczególnych szkół podstawowych rywalizowały startując zarówno na wodzie jak i na lądzie, śpiewały szanty, jak również poznały ekologię jezior woj. pomorskiego i mórz na kilkunastu stoiskach edukacyjnych przygotowanych m.in. przez Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych. Wdzydzki Park Krajobrazowy, Zielona Szkoła w Schodnie i Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” przygotowały stoisko pt. „Obcy rak, jaki jest jego znak”. Odwiedzający uczyli się rozpoznawania raków, poznawali ich biologię oraz znaczenie w przyrodzie. Przygotowano także część historyczną, którą prezentował nasz pracownik „prawdziwy rybak z Kaszub”. Na stoisku zgromadzono zdjęcia z dawnych połowów, narzędzia, raczniki.

Dożynki gminne – na dożynkach gminnych organizowanych przez gminę Dziemiany w Zielonej Szkole w Schodnie, która położona jest w sołectwie Schodno i stanowi od ponad 150 lat miejsce integracyjno-kulturalne dla mieszkańców wsi i przysiółków, to ważne symbolicznie święto rolników, podczas którego uszanowana jest przyroda, praca rolników, żywność. Zielona Szkoła w Schodnie stworzyła stoisko edukacyjne z ekspozycją dawnych elementów produkcji chleba, w której można było poznać produkcje tworzenia chleba dawniej (bez prądu) i dziś, jak również zaprezentowała od strony przyrodniczej działalność kompostownika – miejsca rozlicznych procesów chemicznych, o których uczymy się w szkole, kompost – idealnie zbilansowany skład nawozu, rolę drobnych organizmów w powstawaniu gleby gruzełkowej.

W Piknikach Edukacyjnych wzięło udział **892 uczestników**:

- w Wiosennych Warsztatach Przyrodniczych wzięło udział 162 uczniów,
- w Pikniku Edukacyjnym „Czas na grzyby!” Wzięło udział 330 dzieci i nauczycieli z 9 okolicznych szkół,
- w stoisku edukacyjnym Pikniku Żeglarskim wzięło udział ok. 150 uczestników,
- w stoisku edukacyjnym na Dożynkach Gminnych organizowanych na terenie Zielonej Szkoły w Schodnie wzięło udział ok. 250 uczestników.

Działanie 5. Konkurs plastyczny

Konkurs plastyczny poprzedzający Piknik edukacyjny „Czas na grzyby!” Związany był z tą samą tematyką – ochrona runa leśnego borów. Celem konkursu było zainteresowanie bioróżnorodnością runa leśnego i jego roli w ochronie klimatu. Został ogłoszony w 3 kategoriach:

Kategoria I, kl. 1-3 – praca plastyczna płaska „W krainie mchu i paproci” indywidualna format A3;

Kategoria II, kl. IV – VI – praca plastyczna przestrzenna – zespół 2-osobowy „Makieta – runo leśne borów”;

Kategoria III, kl. VII – VIII – konkurs fotograficzny „Mchy i porosty borów” indywidualna wydrukowane zdjęcie w formacie a5 .

Działania zrealizowane były poprzez przeprowadzenie 173 warsztatów z edukacji ekologicznej przez instruktorów zewnętrznych, 220 przez pracowników Zielonej Szkoły i 26 warsztatów przez pracowników Wdzydzkiego Krajobrazowego.

W konkursie plastycznym wzięło udział 92 uczestników z kat. II, 47 uczestników z kat. I i 5 uczestników z kat. III, łącznie **144 uczestników**.